

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: „Veréb János mintagazda, állattenyésztő tevékenysége”

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

☒ agrár- és
élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki
megoldások	☐ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus	

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: elhunyt

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

☒ települési	☐ tájegységi	☐ megyei	☐ külföldi magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása:

Veréb János (1900-1991)

Nagyapámék hárman voltak testvérek, Veréb Katalin, Veréb Mihály és János. Egy fiúgyermek született, Veréb János, akinek két fia: Sándor és én József a gyermekei viszik ezt a nevet tovább.

Felesége Mátó P. Katalin, fiuk születése után pár nappal gyermekágyi lázban meghalt, 26 évesen, 1924-ben. Utána élettársa Tóth L. Mária, „Laci Maris” lett.

Veréb János tanyasi lakos volt, (tanya 291.), a termőföld, az állatok szeretete tette gazdaggá az életét. Olyannyira szerette azt a világot, hogy Mesterré emelte, ugyanis gazdálkodásáért, szarvasmarha állományáért sorozatos kiállításokon elért kiváló eredményeiért a „MINTA gazda” kitüntető címet kapta. Ezért élete végéig „minta Verébnek” hívták a faluban. A közéletet is fontosnak tartotta, melyben hívásra mindig jelen volt, és tudásával támogatta. A történelmi változásokkor az első megalakult tsz elnöke volt. Mindenkor, mindenki számíthatott a segítségére, akár pénzadományokkal is. Tanyáján minden állat megtalálható volt, az akkori kor minden sertés fajtája. Nagy falka cigáják, pulyka kacska liba rengeteg galamb. Minőségi szarvasmarha tenyésztő állomány ékesítette az istállóit.

Szorgos, minőségi munkásságát sok miniszteri kitüntetés jelzi. Az akkori vadásztársaság egyik megbecsült tagja volt vadászként. A zenét, a nótázást szerette, cimbalmon jól játszott. A tsz-esítés során növényvédő iskolát végzett (1962.) kiváló eredménnyel, majd ameddig bírta, növényvédősként is dolgozott. Az élettársa halála után (1975.) családja körében élt, majd unokái, unokamenye és dédunokái szeretetében halt meg.

Halász Péter: A termelészövetkezeti mozgalom története Apátfalván című könyv

(Agrártörténeti tanulmányok 3.) 34. oldal

„Apátfalva másik III. típusú termelészövetkezetét, a Kossuthot 13 család alapította 1955. július 12-én. Összterületük 115 kh volt, zömmel állami tartalékföld, a tagok csupán 17 kh-t hoztak magukkal.Az újonnan alakult Kossuth tsz 1956-ban 1 dolgozó tagra vetítve több mint 11 ezer Ft-os részesedést fizetett.

A Kossuth tsz elnöke, Veréb János Apátfalva jellegzetes alakja. Már 1945 előtt is kitűnt munkabíráásával, a paraszti munka értésével és szeretetével. Kitűnő állataival több mezőgazdasági vásáron nyert díjakat. 1945 után is egymás után kapta a kitüntéseket, s elnyerte a „mintagazda” címet is, és ettől fogva „minta Veréb” néven ismerik a faluban. Veréb János igyekezett is fokozni ezt a népszerűségét, 1949-ben ő szolgáltatta be elsőnek a gabonát, és munkaversenyre hívta ki Apátfalva összes gazdáját. Rákosi Mátyás 60. születésnapján (1952.) ő ment fel köszöntő küldöttséggel, minden új növényt – gyapotot, földidit – azonnal elvállalt, szóval olyan ember volt ő, akinél megvolt a mesterségbeli tudás és az ehhez való jó diplomáciai, taktikai érzék. 1950-től kezdődően tanácstagként végzett tevékenységét figyelve megállapíthatjuk, hogy azon kevesek közé tartozott, akik- ha csak lehetett-, szót emeltek a parasztság terheinek könnyítése érdekében.

A Kossuth termelőszövetkezetet 1956 évi működése alapján – a kétségtelen sikerek ellenére – nem tekinthetjük kialakult és véglegesnek mondható keretek között gazdálkodó üzemnek. Tagjai között nagy volt a széthúzás és az elégedetlenség. A szövetkezet valójában csak 1956 után talált magára, amikor megszabadult az akaratuk ellenére beszervezett tagoktól, s szabadabb lett körülötte a gazdasági és a politikai légkör.”

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett: Veréb János Apátfalva mintagazdája, 1900-ban született, földműves családból, élete volt a föld és az állattenyésztés. Rá igaz volt, hogy szerencse is kell a jószághoz. A falubeliek csodálták a jó állatszaporulat miatt, ugyanakkor ismerték is, tudták, hogy dolgozó, és végtelen a munkabírása. Sok kitüntetés, oklevél tanúskodik jószágszeretéről, és eredményes jószágtartásáról. Állatkiállításokról oklevelekkel, kitüntetésekkel tért haza. Jutalmazták lúdját, tehenét, üszőjét, bikáját és juh állományát.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

archívum mtva.hu-n 9 fotó van feltéve Veréb Jánosról.

Halász Péter: A termelőszövetkezeti mozgalom története Apátfalván című könyv (Agrártörténeti tanulmányok 3.) 34. oldal

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

III. MELLÉKLETEK

Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja:

<https://archivum.mtva.hu/photobank/?query=Minta%20ver%C3%A9b>

archívum mtva.hu-n 9 fotó van feltéve Veréb Jánosról.

1. Jani bácsi és Maris néni a gyapottáblában. **Mezőgazdaság - Veréb János mintagazda**, Magyarország, Csongrád megye, Csanád, 1953. október 4. Veréb János egyéni dolgozó paraszt, mintagazda a termést vizsgálja feleségével a másodvetésű gyapottáblában, amelyet szovjet módszerrel termesztettek. Kedvező idő esetén átlagos termésük 8 mázsa lesz. MTI Fotó/Magyar Fotó: Keleti Éva

2-3. Szekéren egy zsák, Jani bácsi visz egy zsákot a vállán. másik kép: Közelebb a szekérhez. **Mezőgazdaság - Veréb János mintagazda**, Magyarország, Csongrád megye, Csanád, 1953. október 4. Veréb János egyéni dolgozó paraszt, mintagazda piacra szállítja gabonafeleslegét. MTI Fotó/Magyar Fotó: Keleti Éva

4. Szekér mellett áll Jani bácsi vállán kasban csöves kukorica. **Veréb János egyéni gazdálkodó** Magyarország, Csongrád, Csanád, 1953. október 4. Veréb János egyéni gazdálkodó parasztot, mintagazdát, a Munka Érdemrend III. fokozatával tüntették ki. A képen: Veréb János kukorica feleslegét beszállítja a makói piacra. MTI Fotó: Keleti Éva

5. Tanyaudvaron **Veréb János egyéni gazdálkodó** Magyarország, Csongrád, Csanád, 1953. október 4. Veréb János egyéni gazdálkodó parasztot, mintagazdát, a Munka Érdemrend III. fokozatával tüntették ki. A képen: Veréb János feleségével kiszámítja, hogy az új kormányprogram milyen kedvezményeket jelent nekik. MTI Fotó: Keleti Éva

6. Csak Jani bácsi arca **Veréb János egyéni gazdálkodó** Magyarország, Csongrád, Csanád, 1953. október 4. Veréb János egyéni gazdálkodó parasztot, mintagazdát, a Munka Érdemrend III. fokozatával tüntették ki. A képen: Veréb János gazdálkodó. MTI Fotó: Keleti Éva

7. Jani bácsi, és Maris néni búzakévével **Veréb János egyéni gazdálkodó** Magyarország, Csongrád, Csanád, 1953. október 4. Veréb János egyéni gazdálkodó parasztot, mintagazdát, a Munka Érdemrend III. fokozatával tüntették ki. A képen: Veréb János feleségével eltesz egy köteget a szovjet módszerrel termesztett gabonájából. MTI Fotó: Keleti Éva

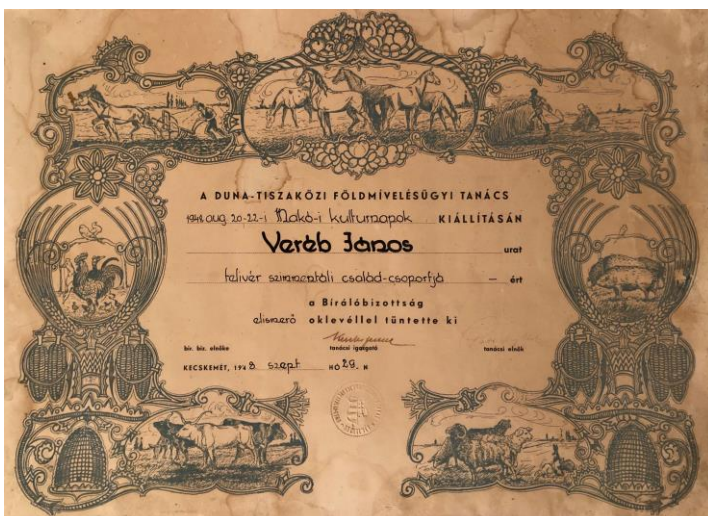
8. Állatorvos, Maris néni és birka **Veréb János egyéni gazdálkodó** Magyarország, Csongrád, Csanád, 1953. október 4. Veréb János egyéni gazdálkodó parasztot, mintagazdát, a Munka Érdemrend III. fokozatával tüntették ki. A képen: Veréb Jánosné segít Temesvári Vilmos állatorvosnak egy birka megvizsgálásánál. Az új kormányprogram ingyenes állatorvosi vizsgálatot biztosít. MTI Fotó: Keleti Éva

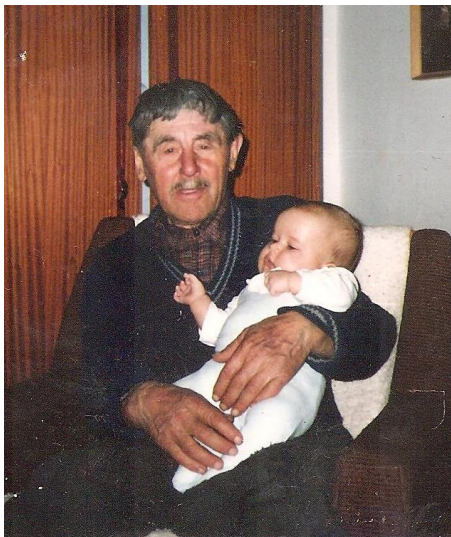
9. Közel a kocsinhoz kukorica kasban a vállán. **Mezőgazdaság - Veréb János mintagazda** Magyarország, Csongrád megye, Csanád, 1953. október 4. Veréb János egyéni dolgozó paraszt, mintagazda kukorica feleslegét szállítja a makói piacra eladásra. A kukoricáját négyzetesen vetette és így kimagasló teljesítményt ért el. MTI Fotó/Magyar Fotó: Keleti Éva

Készítette: [Keleti Éva](#) Tulajdonos: **MTI Rt. Fotóarchívum** A képeket nem lehet letölteni.

Esküvői fotó.

Dédunokával.

Saláta szedés.

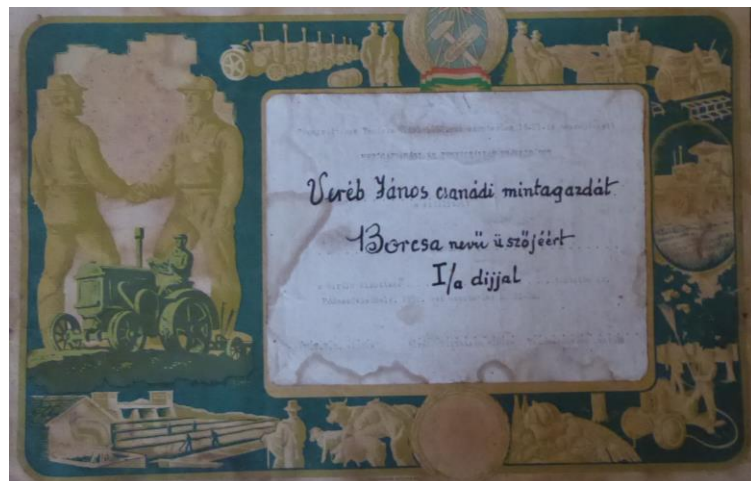
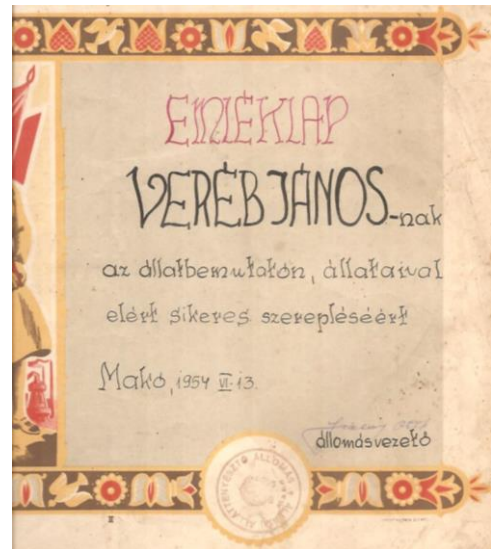

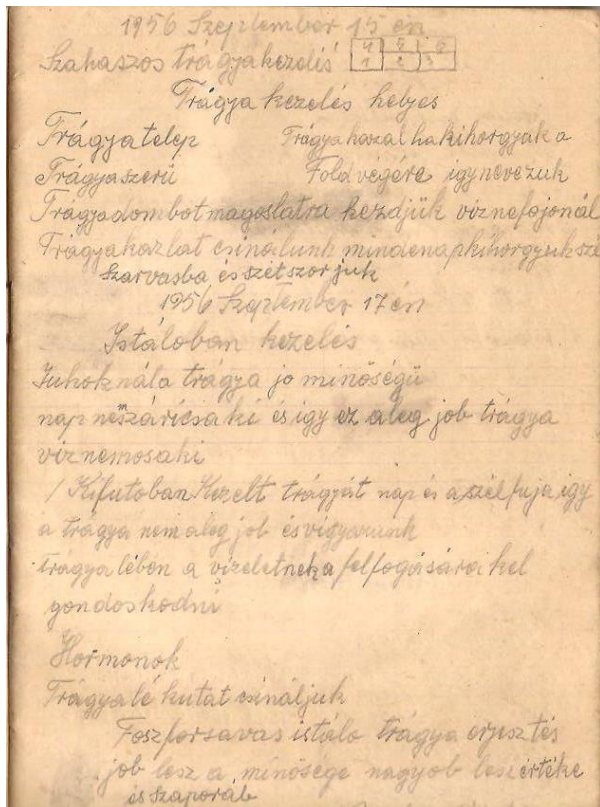
Veréb János apátfalvai tenyésztő tehén család csoportja a Budapesti Tenyészállatvásáron III. díjat nyert. 1948. márc. 19.- 23.

TÖRZSKÖNYVI KIVONAT ÉS SZÁRMAZÁSI LAP
KIÁLLÍTOTTA: **ALFÖLDI SZARVASMARHATENYÉSZTŐK SZÖVETSÉGE**

A SZARVASMARHA FAJTÁJA		Talajprémiumszámok	BORJUSZÁMA (BAL FELBEN)	ALFÖLDI TÖRZSKÖNYVI SZÁMA
NEVE	Baba	NEME	szűz	SZINLEÍRÁSA
SZÜLETÉSI IDŐJE (ÉV)		HO HO HO NAP	KÜLSŐ TESTALKATÁNAK ÉSZTÁLYZATA	
A TENYÉSZTŐ NEVE ÉS Címe		Ügypályája - k. sz.		
A TÁTA		Böske	Krúgal	
107 (44) Bibaco P.3	Göröcs P.2	Krúgal	Mildao	
108 (45) Bibaco P.3	Eiger P.2	Rózsa	Göröcs	
109 (46) Bibaco P.3	Rózsa	Göröcs	Olalo	Max
110 (47) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Miggi	Magnat
111 (48) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
112 (49) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
113 (50) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
114 (51) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
115 (52) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
116 (53) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
117 (54) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
118 (55) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
119 (56) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
120 (57) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
121 (58) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
122 (59) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
123 (60) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
124 (61) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
125 (62) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
126 (63) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
127 (64) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
128 (65) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
129 (66) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
130 (67) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
131 (68) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
132 (69) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
133 (70) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
134 (71) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
135 (72) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
136 (73) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
137 (74) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
138 (75) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
139 (76) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
140 (77) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
141 (78) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
142 (79) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
143 (80) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
144 (81) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
145 (82) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
146 (83) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
147 (84) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
148 (85) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
149 (86) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
150 (87) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
151 (88) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
152 (89) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
153 (90) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
154 (91) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
155 (92) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
156 (93) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
157 (94) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
158 (95) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
159 (96) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
160 (97) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
161 (98) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
162 (99) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max
163 (100) Bibaco P.3	Bibaco	Bibaco	Olalo	Max

Budapest, 1948. március 19. - 23.

1948. aug. 20-22. Makói kulturnapok-kal kapcsolatos mezőgazdasági és ipari vásár és kiállítás

Béla növendék bikájával I. díjat és díszoklevelet. Böske tehenével elismerő oklevelet nyert. Bárány üszővel elismerő oklevelet kapott.

Veréb János Apátfalva, tanya 291.

Törzskönyvi kivonat és származási lap, Kiállította Alföldi Szarvasmarha tenyésztők Szövetsége.

-Bárány üsző telivér szimentáli szül: 1946.márc. 12.

-Böske tehén telivér szimentáli szül: 1944. nov. 5.

-Baba üsző (Böske lánya) telivér szimentáli szül: 1947. máj.10.

Budapest, 1948. március 19.

Minden jószág neve B betűvel kezdődött: Bárány Böske Baba, Béla, Borcsa

2019-ben a család 35 oklevelet, kitüntetést őriz. Ezek között sokat gazdálkodásáért kapott, és vannak párt kitüntetések is.

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést támogató és ajánló levelek:

2019-ben a család 35 oklevelet, kintüntetést őriz. Ezek között sokat gazdálkodásáért kapott, és vannak párt kintüntetések is.

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés.) pontjának való megfelelést támogató és ajánló levelek:
Veréb János javaslása az Apátfalvi Települési Értéktárba.

Veréb János gazdálkodó volt Apátfalván. Ragadványnevéen *mintá Vereb*-nek hívták. Azért maradt rajta, mert a jószágokhoz olyan nagy szerencséje volt. Kiállításon díjakat szerzett, olyan szép tehenc volt. Hatalmas tejelő tehenei voltak. A disznóhoz is szerencséje volt. Ha megfialt neki a havon fekvő anyakoca, a malacok mind megmaradtak, egy se pusztult el. Én idősebb korából emlékszem rá, töpörödött öregember volt, le volt húzva a kalap a fejébe a kis öregnek. A felesége *mintá Maris néni* mosolygós öregasszony volt. Mindig jókedvű volt, vidám, derűs életfelfogású.

De tulajdonképpen egyedülálló volt a faluban, mint gazda, és a gyönyörű jószágait nagyon a szerencséjének tudták be a faluban. Nem gondozta agyon őket, és mégis kiváló volt a jószágértartás, tenyésztés terén. Mondják, hogy a gazda szeme hizlalja a jószágot, különlegesen eredményes gazdálkodása miatt, szinte, mint egy legenda úgy beszéltek róla, és mint *szerencsés ember*, úgy tartották.

„Mintá Vereb”-et, Jani bácsi gazdálkodását javaslom az értéktára.
Apátfalva, 2019. június 27.

Csapó Jánosné

Veréb János értéktári javaslata.

Mi a tanya 384-ben laktunk, nem tudom nekik mennyi volt a tanyaszámuk, de ott laktak felénk, a Csikota tanyánál kellett bemenni, ott voltak sorban a tanyák.

Én 1963 körül ismertem, akkor 60 év körüli ember volt, de jól bírta magát, bár sokat dolgozott. Úgy szaladt, mint a nyúl. Szívós ember volt, sose volt beteg. Sok jószágja volt, birka, malac, tehének, pulykák. A tehének nyáron ki voltak pányvázva legelni a tanya körül.

Maris néni hordta Makóra, a tejpiacra a portékát. de galambot, csirkét is, a derék meg volt pakolva. Összepakoztatta a galambokat, vitte be. eladni. Vitte be a lisztet cserélni, a piacról jött haza, hozta a kenyeret. Egy lovuk volt csak, a Sanyika. Maris néni ezzel ment a piacra, (nem biciklizett) szelíd ló volt nagyon. A tanyán fölpakolták, benn várták a makóiak. Makóra mindig tisztán ment, rendesen felöltözve. A tejről a zsírt sose szedte le, csak túrút csinált belőle. Azt vitte árulni. Tehát finom, jó tartalmas volt a túrója.

Maris néni nem dolgozott máshol, a jószágok körül elvégezett ez volt mindennap neki, meg a piacra járás, mert várták a tejet, túrót, gomolyát.

Mintáék segítőkész tanyai szomszédok voltak jó szándékúak, dolgozók. De mind segítettek egymást. Jani bácsi tele volt kintüntetéssel, amit a „jószágaié” kapott. Én láttam azt a sok képet a gangon volt kint. Jól gazdálkodott, az biztos, jól termettek a földjei. Szerencséje is volt, de szerette a jószágokat.

A tanyának nyitott gangja volt, a gang felül tele volt galambfészkekkel. Kintüntetése nagyon sok volt neki, végig volt a folyosó vele.

A tisztaságot, hát kicsit hanyagolták, de tanyán, ha esett az eső, sár volt, mindenhol úgy volt, nem volt kövesút. És rengeteg volt a munka is, etetés, meg a portéka elkészítése, és a piacozás, sok időt kívánt. Nem jutott mindenre se erő, se idő, se kedv.

Azt is mondta magáról Jani bácsi, hogy ő fél szemmel is tud aludni. Mikor éjjel ment biciklivel a Szilvásba holdvilágnál összeszedni a szilvát, fél szemmel aludt. Csak mikor belement egy borozdába, és kisiklott a bicikli a nyomból, akkor elesett és felébredt.

Mátó Imréné Julcsi néni
Apátfalva,

Minta Vereb ajánló levele az értéktárba.

Makón a piacon a felesége adta el legelőször az áruját. Ahogy jövünk haza Makóról a kanális után a kis csatornánál volt a tanyájuk. Én nem voltam náluk sose.

Van, akinek a keze munkája után jobban híznak a jószágok. Szerencséje volt a jószágokhoz.

Mindenki azt tartotta róla.

Varga Andrásné, Apátfalva,

Mihozzánk nagyon aranyos volt, a gyerekeimet szerette az biztos igaz, és nagyon alkalmazkodó volt. Engem is nagyon szeretett azt tudom, mert mindenkinek csak a jót mondta rólam, akár merre ment. Nem ivott, nem cigarettázott, legalábbis nálam a 12 év alatt biztosan hogy nem. Bármire megkértem mindent megcsinált. Én személy szerint csak jót mondhatok rá. Azt emlegette mindig, hogy milyen sokat dolgozott, és hogy mennyi díjat nyert annak idején.

Javaslom az értéktárba.

Apátfalva, 2019. 06. 29.

Veréb Józsefné Zsuzsi
unokamenye
Apátfalva

Fotó Veréb József